

# KNJIŽNIČARSKÉ NOVICE

2(1992), št. 6-7

6. julij 1992

\*\*\*\*\*

## STROKOVNI SVET ZA KNJIŽNIČARSTVO

\*\*\*\*\*

### POUDARKI 7. SEJE

Dne 3.6.1992 je bila v Narodni in univerzitetni knjižnici 7. seja Strokovnega sveta za knjižničarstvo R Slovenije z naslednjim dnevnim redom:

1. Potrditev zapisnika 6. seje
2. Razprava o gradivu *Kooperativni online bibliografski sistemi in servisi - COBISS*
3. Merila za ocenjevanje dela knjižničarskih delavcev v visokošolskih knjižnicah
4. Razno

Ad 2)

Poglavitna točka dnevnega reda je bila razprava o sistemu *COBISS*. Seji je prisostvoval tudi mag. Tomaž Seljak, ki je povzel glavne točke predlaganega gradiva.

Po uvodnih besedah direktorja IZUM-a se je razvila izčrpna razprava, v kateri so sodelovali vsi člani Strokovnega sveta. Ker je bila razprava obsežna, bom naštel le nekaj bistvenih pripomb in predlogov. Vsi člani Strokovnega sveta za knjižničarstvo so bili mnenja, da je

potrebno sistem podpreti, vendar so imeli še naslednje pripombe:

- pri razpošiljanju gradiva in pogodb je prišlo do nekaterih nerodnosti, ki bi jih lahko preprečili
- sistem je potrebno še naprej usklajevati, ker so nekatera vsebinska vprašanja še odprta
- razni termini v gradivu so nedosledni in nejasno citirani
- pri branju pogodbe imajo knjižničarji občutek neenakovrednega partnerstva
- v pogodbi ni natančneje naveden in ovrednoten prispevek aktivnih članic v sistemu
- IZUM glede na sedanjo zakonodajo ne more biti nosilec razvoja KIS
- v novem zakonu o knjižničarski dejavnosti je potrebno natančneje definirati skupne osnove KIS in SZTI
- v tekstu je tudi razvidno, da je bibliotekarska stroka potisnjena na stranski tir
- potrebno je oblikovati nacionalni načrt nadaljnega razvoja bibliotekarstva
- Univerza bi morala skrbeti za boljši status visokošolskih knjižnic in jim zagotoviti razvoj



- IZUM bi moral upoštevati tudi predloge splošnoizobraževalnih knjižnic

Mag. Tomaž Seljak in mag. Iztok Tvrdy sta tudi sodelovala v razpravi in sta odgovarjala na zastavljena vprašanja. Po razpravi sta bila sprejeta naslednja sklepa:

1. SKLEP: *Strokovni svet podpira gradivo "Ponudba kooperativnega online bibliografskega sistema in servisov - COBISS". Predlogi in stališča, ki so bila podana v razpravi, naj bodo smernice za nadaljnje delo pri dopolnjevanju tega sistema.*

2. SKLEP: *Pri koncipiranju tez novega zakona o knjižničarski dejavnosti naj sodelujejo predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za znanost in tehnologijo ter IZUM-a.*

Ad 3)

Pri tej točki je Ivan Kanič izpostavil glavne probleme, ki se pojavljajo pri oblikovanju meril za ocenjevanje in vrednotenje dejavnosti visokošolskih knjižnic. Strokovni svet je prosil za potrditev pravilnosti koncepta, da se pri izračunu potrebnega števila delavcev v visokošolskih knjižnicah upošteva strokovni kriterij, t. j. dejansko opravljeno delo in njegova kvaliteta, ne pa kriterij števila knjig in števila študentov.

Po razpravi so člani Strokovnega sveta sprejeli naslednji

3. SKLEP: *Pri izdelavi meril za izračun potrebnega števila delavcev v visokošolskih knjižnicah naj se upoštevajo strokovni kriteriji, ki zajemajo celovito dejavnost knjižnice. Posameznim kriterijem je potrebno dodati še vrednotenje v točkah. Tako dopolnjeno gradivo bo Strokovni svet obravnaval na naslednji seji.*

Ad 4)

Strokovni svet se bo ponovno sestel 8.7.1992. Na dnevnem redu bo potrditev zapi-

snika 7. seje, razprava o tezah novega zakona o knjižničarski dejavnosti, informacija o zakonu o visokem šolstvu, ter ponovna razprava o merilih za ocenjevanje in vrednotenje dejavnosti visokošolskih knjižnic.

Ana Martelanc

\*\*\*\*\*

## VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE

\*\*\*\*\*

### SESTANEK DELOVNE SKUPINE ZA ZNANSTVENE IN VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE V OKVIRU REKTORSKE KONFERENCE ALPE-JADRAN

V okviru srečanj delovne skupine za znanstvene in visokošolske knjižnice Alpe-Jadran je bilo nedavno ponovno potrjeno plodno mednarodno sodelovanje pri izdelavi Vodnika po univerzitetnih knjižnicah delovne skupnosti Alpe-Jadran. Organizatorica sestanka je bila tokrat Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, pod pokroviteljstvom Ministrstva za znanost in tehnologijo Republike Slovenije.

Udeleženci iz skoraj vseh dežel - članic Alpe-Jadran so pohvalili delo Instituta informacijskih znanosti Univerze v Mariboru, ki je najbolj zaslužen za izdelavo programske opreme in računalniške baze podatkov. Vodnik vključuje glavne knjižnice iz 7 držav, ki so obenem nosilke informacijskih virov in gradiva različnih znanstvenih področij. Zbrani podatki so izdani v tiskani publikaciji in v obliki računalniške baze podatkov in bo zato tudi v bodoče potrebno stalno sodelovanje regionalnih predstavnikov. S tem je omogočeno



spremljanje in primerjava razvoja informacijske tehnologije v knjižnicah.

Namen srečanja je bila tudi predaja dosežanj predsedniške funkcije, ravnateljice Univerzitetne knjižnice v Grazu, dr. Sigrid Reinitzer, ki je 2 leti uspešno koordinirala delo delovne skupine za visokošolske knjižnice. Nove dolžnosti je sprejel prof. Francesco Favotto iz Univerze v Padovi. Na dnevnem redu prihodnjih sestankov bodo teme kot npr. pravni okviri mednarodne izmenjave podatkov in avtorsko pravo v knjižnicah. Nove informacijske zahteve terjajo od knjižničarskih in informacijskih strokovnjakov stalno širjenje in poglobljanje znanj. Zelo dobrodošla so bila pri tem razmišljanja prisotnega Maurica Lina, vodilnega svetovnega strokovnjaka s področja informacijskih in knjižničarskih znanosti, ki je isti teden, kot gost NUK-a, vodil seminar za strokovne in vodilne delavce v knjižnicah Slovenije. Smernice prihodnjega razvoja knjižnic v Evropi in svetu so, po besedah gosta, spremenjene vloge knjižnic, zlasti pri nujenju svojih informacijskih uslug in sposobnost premagovanja lastnih zastarelih organizacijskih modelov.

Za organizacijo prihodnjega srečanja delovne skupine je na vrsti Italija.

Boris Košorok

## **NORMATIVI IN STANDARDI ZA OPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V VIŠJEM IN VISOKEM ŠOLSTVU**

Predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport in obeh Univerz pripravljajo predlog nove metodologije za financiranje števila knjižničarjev v visokošolskih knjižnicah. Tudi najnovejši predlog financiranja temelji ponovno na

število knjig. K temu kriteriju so dodali še kriterij števila vpisanih študentov na določeno fakulteto.

Narodna in univerzitetna knjižnica je vsekozi opozarjala Ministrstvo za šolstvo in šport (prej še Izobraževalno skupnost) na neustreznost in nestrokovnost predlagane metodologije, vendar doslej žal brez uspeha.

V aprilu t. l. se je sestala delovna skupina, ki jo je imenoval Strokovni svet za knjižničarstvo R Slovenije in pripravila nov predlog meril za ocenjevanje dela v visokošolskih knjižnicah, ki naj bi bil tudi osnova za financiranje števila delavcev v teh knjižnicah. Skupina je predlagala, da bi bili kriteriji vrednotenja visokošolskih knjižnic naslednji: število knjižničnega gradiva, letni prirast, izposoja, delo v čitalnici, izločanje gradiva, oblikovanje in vzdrževanje posebnih podatkovnih zbirk, stopnja informacijske razvosti ter opravljanje funkcije osrednjosti.

Predlog smo posredovali Ministrstvu za šolstvo in šport s prošnjo, da naj pri sestavi nove metodologije za financiranje števila delavcev upošteva stališča bibliotekarske stroke.

Seznanjeni smo tudi, da do sedaj predstavniki obeh Univerz niso upoštevali predloga, ki ga ponuja stroka. Zato smo problematiko normativov uvrstili tudi na dnevni red 8. seje Strokovnega sveta za knjižničarstvo R Slovenije, ki bo 8.7.1992.

Želeli bi, da bi odgovorni na Ministrstvu za šolstvo in šport ter obeh Univerz upoštevali predloge stroke, čeprav se zavedamo, da Univerza v Ljubljani ni vedno pokazala razumevanja za delovanje knjižnic, ki spadajo v njeno področje.

Vse dodatne informacije v zvezi s problematiko normativov lahko dobite v Enoti za razvoj knjižničarstva v NUK, pri Ivanu Kaniču in Ani Martelanc.

Ana Martelanc

## SEJA KOMISIJE ZA VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE PRI NUK

Seja komisije za visokošolske knjižnice je bila dne 30.6.1992 v Narodni in univerzitetni knjižnici, z naslednjim dnevnim redom:

1. Pregled zapisnika zadnje seje
2. COBISS - stanje in perspektive
3. Normativi za visokošolske knjižnice
4. Poročilo o delu sekcije za visokošolske knjižnice
5. Cenik storitev v študijskem letu 1992/1993
6. Razno

Ad 1)

Pregled zapisnika zadnje seje in realizacije sklepov je podala Ana Martelanc. Člani komisije niso imeli pripomb na zapisnik.

Ad 2)

O sistemu COBISS ter o pomembnejših problemih pri podpisovanju pogodb je poročal Ivan Kanič. Povedal je, da so v vseh dosedanjih razpravah sistem podprli, vendar je bilo na sam postopek podpisovanja pogodb veliko pripomb. Dejal je tudi, da NUK podpira vključevanje vseh visokošolskih knjižnic v enoten sistem, ter hkrati tudi prizadevanje Univerze za njeno reintegracijo. NUK priporoča podpisovanje pogodb, ne more in noče pa vplivati na odločitve Univerze v Ljubljani o načinu podpisovanja.

Na seji so člani opozorili tudi na take primere, ko bi knjižnica želela sodelovati v sistemu, vendar pa nima ustrezne opreme za vključitev in sodelovanje v sistemu.

Dragica Matajdl je predlagala redne mesečne sestanke, na katerih bi reševali tekoče probleme sodelovanja v COBISS. Za sestanke naj se določi vnaprej isti termin. S predlogom so se vsi strinjali. Ivan Kanič je predlagal, da bi bili sestanki v NUK in na njih naj bi sodelovala tudi Zlata Dimec in Stane Bahor kot redaktorica in koordinator sistema vzajemne katalogizacije.

Ad 3)

Ivan Kanič je izpostavil glavne probleme, ki se pojavljajo pri oblikovanju Meril za ocenjevanje in vrednotenje dejavnosti visokošolskih knjižnic. Člane je seznanil tudi z delom skupine, ki je pripravila najnovejši osnutek meril ter z dosedanjim sodelovanjem s predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport. Strokovni svet za knjižničarstvo R Slovenije je na svoji 7. seji tudi potrdil pravilnost koncepta, ki ga predlaga bibliotekarska stroka. Povedal je še, da so bila merila testirana na manjšem vzorcu knjižnic. Člane komisije pa je zaprosil, naj merila testirajo še v lastnih knjižnicah in naj Enoti za razvoj knjižničarstva pošljejo morebitne pripombe.

Ad 4)

O delu sekcije za visokošolske knjižnice pri ZBDS je poročala Ana Martelanc, predsednica sekcije. Povedala je, da ima sekcija 9 članov in da se je sestala dvakrat. Na obeh sejah so člani razpravljali o: programu dela sekcije, pripravi okrogle mize na jesenskem posvetovanju ZBDS, ter o Merilih za ocenjevanje in vrednotenje dejavnosti visokošolskih knjižnic.

V razpravi o programu dela sekcije so največ pozornosti posvetili problemu statusa knjižničarjev na posameznih fakultetah in na Univerzi v Ljubljani. V ta namen je sekcija zaprosila oba rektorja za razgovor, na



katerem bi ju seznanili z vsemi problemi visokošolskih knjižnic in hkrati prosili za pomoč pri reševanju teh problemov.

Ad 5)

Člani komisije so tudi potrdili predlog cenika za zamudnine in opomine za študijsko leto 1992/93 in sicer za prvo polletje. Predlog je naslednji:

1. opomin: 150. - SIT

2. opomin: 250. - SIT

3. opomin: 600. - SIT

zamudnina 100. - SIT na mesec.

Predlagani cenik za visokošolske knjižnice ni obvezen, je le priporočilo za določanje cenikov na posameznih fakultetah. V razpravi je mag. Tomaž Bartol opozoril na represivno funkcijo zamudnin in opominov, zato se je zavzel za še višje zneske. Menil je tudi, da bi morale knjižnice kot so NUK, UKM in CTK imeti višje postavke. Dragica Matajdl je seznanila prisotne s prakso v njihovi knjižnici, da obesijo na vidnem mestu seznam knjig, ki so kupljene iz sredstev za zamudnine.

Jeseni bosta NUK in UKM določila nove cene za zamudnine in opomine. Nov cenik teh dveh knjižnic bomo objavili v *Knjižničarskih novicah*.

Opomba: za vse dodatne informacije o seji lahko pokličete Ano Martelanc na tel. št.: 150-141, int. 39.

Ana Martelanc

## ODK J. GORIČARJA NA SREČANJIH POLITOLOGOV IN SOCIOLOGOV

Osrednja družboslovna knjižnica Jožeta Goričarja se je letos aktivno udeležila Politoloških dni v Ankaranu (29. in 30. maja) in Sociološkega srečanja v Gozdu Martuljek (4. in

5. junija). ODK JG je na politološkem in sociološkem srečanju seznanjala udeležence s storitvami, ki jih knjižnica in INDOK center nudita uporabnikom. Zainteresirani so si lahko ogledali enajst različnih biltenov in kazal, ki jih ODK JG redno izdeluje, prikaz retrospektivnih poizvedb po tujih zbirkah podatkov na CD-ROMih, lahko pa so tudi sami poizkusili iskati po njih. Na srečanjih smo ponudili tudi možnost, da se udeleženci naroče na SDI-profile ali pa na katerega od biltenov oz. kazal, ki jih izdeluje ODK JG. Udeležence srečanj, ki niso zaposleni na Fakulteti za družbene vede, smo zaprosili za sodelovanje v krajši anketi, ki smo jo pripravili z namenom, da v bodoče še izboljšamo našo ponudbo (zaposleni na FDV so prejeli obsežnejše vprašalnike teden dni prej).

Naš namen je bil predvsem seznaniti širšo družboslovno javnost s storitvami, ki jih ODK JG nudi uporabnikom. Čeprav sta bila programa srečanj, predvsem sociološkega, precej zgoščena (brez predahov med posvetovanji itd.), smo vseeno uspeli posredovati, predvsem zunanjim uporabnikom, koristne informacije. Večina ni vedela, da ima ODK JG na voljo toliko biltenov in so z veseljem listali po njih, prav tako so bili presenečeni nad našim zanimanjem za njihove uporabniške potrebe, ki se je izkazalo preko ankete. Tudi o tujih bazah podatkov, ki se nahajajo v ODK JG, večina udeležencev pred srečanja ni bila dovolj obveščena. Žal na samem srečanju ni bilo dovolj časa za poglobljeno iskanje po tujih bazah podatkov, le za informacijo o njih in morda še o možnih načinih iskanja po njih. Je pa veliko udeležencev srečanj obljubilo, da bo po srečanjih obiskalo ODK JG in si naročilo računalniško poizvedbo po tujih (ali pa lastnih) bazah podatkov, ali pa so izrazili interes, da bi se sami naučili iskati po njih. V prvih dneh po srečanjih so se nekateri udeleženci srečanj že oglasili v ODK JG, tako da menimo, da smo z udeležbo na politoloških in

socioloških srečanjih, dosegli svoj namen.

Možnost prisostvovanja na okroglih mizah srečanj pa je bila tudi za nas, sociologinje iz ODK JG, pomemben vir strokovnega znanja, ki bi se mu pri svojem delu težko odrekle.

Breda Popovič

\*\*\*\*\*

ZBDS

\*\*\*\*\*

### IZ ZAPISNIKA 3. SEJE PRESEDSTVA ZBDS NUK, 9.6.1992

#### 1. Informacije o delu sekretariata ZBDS med 2. in 3. sejo:

- Zaradi neurejenega plačilnega prometa z republikami nekdanje Jugoslavije smo knjižnicam iz BiH in Hrvatske poslali obvestilo, da bodo do nadaljnega prejemale revijo *Knjižnica* brezplačno.
- Pripravili smo informativni letak o organizaciji naše zveze v angleščini;
- Predsednik I. Kanič se je udeležil posvetovanja Združenja avstrijskih javnih knjižnic v Bregenzu (april)
- Na seji so bile prisotnim predsednikom društev razdeljene članske izkaznice ZBDS, po pošti pa smo jih poslali društvoma bibliotekarjev Dolenjske in Koroške. Izdelavo izkaznic smo poverili firmi *BIRO'M*. Zaradi ažuriranja podatkov o članstvu je delo trajalo dlje, kot smo pričakovali.

#### 2. Priprave na jesensko posvetovanje v Ljubljani

Sekretariat je poslal na 10 naslovov posebna vabila za sodelovanje z referati na posvetovanju ZBDS. Obvestilo je bilo natisnjeno tudi v *Knjižničarskih novicah*. Odziv na akcijo je v primerjavi s prejšnjimi leti zelo slab. Aktivno udeležbo so prijavi naslednji kolegi:

mag. P. Južnič, B. Filo, dr. M. Popovič, mag. T. Seljak, dr. S. Maričič, J. Jug, I. Kanič, T. Bartol, T. Jamnik. Sekcije bodo pripravile okrogle mize, oz. učne delavnice, vendar še nimamo vseh informacij o tematiki, ki jo bodo obravnavale.

Udeleženci sestanka so menili, naj sekcije in komisije v svojih krogih ponovno zainteresirajo članstvo za aktivno udeležbo na posvetovanju. *Zadnji rok za oddajo referatov je 31. avgust 1992.*

Posvetovanje bo v prostorih Ekonomske fakultete v Ljubljani s pričetkom v četrtek, 24. septembra ob 10. 00 uri. Višina kotizacije bo 70 DEM, vključno s slavnostno večerjo in izletom. Strokovni del posvetovanja bo trajal do petka popoldne, zatem pa bo organiziran izlet z ogledom Tehniškega muzeja v Bistri.

Sekretariat je takoj po seji vsem društvom poslal prijavnico, s katero bodo knjižničarji lahko prijavi udeležbo na posvetovanju in rezervirali prenočišče v hotelu LEV. Prenoišče si mora rezervirati vsak udeleženec sam najpozneje do 31. julija, ZBDS pa bo prejela prijave do 1. septembra. Prijavnica bo objavljena tudi v *Knjižničarskih novicah*.

#### 3. Razno:

- V letu 1992 stane *Knjižnica* za člane 500 SIT, za nečlane pa 1000 SIT.



- Za leto 1992 je članarina za študente in upokoјence 400 SIT
- Na seji je g. Drolc obrazložil predlog za nagrado, ki bi jo na novo uvedli poleg že tradicionalne Čopove diplome. To nagrado bi namenjali knjižničarskim delavcem, ki sicer ne objavljajo strokovnih člankov in referatov, oz. se niso izkazali z izjemnimi dosežki na strokovnem področju. To naj bi bilo "stanovsko priznanje uspešnem knjižničarju", lahko pojmovano tudi kot priznanje zavzetim knjižničarjem za "življenjsko delo". Komisija za podeljevanje Čopovih diplom bo pripravila kriterije za to novo priznanje, sekretariat pa bo organiziral javno razpravo.
- Za pripravo novega Statuta ZBDS predsedstvo imenuje delovno skupino v sestavi: Borut Abram, Ivan Pintarič, predsedniki sekcij (oz. njihovi predstavniki).
- Predsedstvo se strinja, da ZBDS v novoustanovljeni sklad *Guust van Wesemael* prispeva 500 DEM. Sklad je ustanovila IFLA z namenom pospeševanja pismenosti v nerazvitih deželah.
- Člane Kalanovega sklada je treba spomniti, naj nakažejo v sklad svoje prispevke.
- V zvezi z novico, da v gradivu Zakona o Univerzi (v pripravi) niti z besedico niso omenjene knjižnice, bo predsedstvo pri Univerzi vložilo ustrezen protest.

Tomaz Kobe

## SEJA SEKCIJE ZA VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE PRI ZBDS

Sestanek sekcije je bil dne 10. junija 1992 v Enoti za razvoj knjižničarstva pri NUK. Sodelovali so: Tomaž Bartol (BF-CBK), Julijana del Giusto (Višja pomorska in prometna šola), Ana Martelanc (NUK), Tone Perčič (FOV), Zdenka Petermanec (Ekonomska poslovna fakulteta, MB), Jože Urbanija (Višja šola za socialne delavce).

Dnevni red:

1. Program dela sekcije
2. Jesensko posvetovanje *Knjižnice in informacijska politika*
3. Razno

Ad 1)

K prvi točki dnevnega reda so v zvezi z urejanjem statusa visokošolskih knjižnic prisotni predlagali naslednje:

Knjižnica bi morala biti znotraj fakultete samostojna enota in ne del skupnih služb. Tajnik fakultete ne more biti nadrejen knjižnici. Knjižnicam mora biti priznana pedagoško-raziskovalna vloga.

V Zakon o univerzi naj se vključi člen, ki naj določa, da knjižnice delujejo samostojno kot pedagoško-raziskovalne enote.

Kvota, ki jo financerji v okviru fakultet namenjajo knjižnicam, mora biti prikazana posebej, da ima knjižnica pregled nad sredstvi, ki ji pripadajo.

Te sklepe je treba predstaviti rektorjema obeh slovenskih univerz. V ta namen se sestavi skupina, ki naj obišče rektorja. V to skupino so imenovani predsednik Komisije za informatiko in knjižničarstvo dr. Tomaž Pisanski, Ana Martelanc in mag. Jože Urbanija, skupino, ki obišče rektorja Univerze v Mariboru pa naj sestavljajo Ana Martelanc, ki naj bo vezni člen

med obema Univerzama, Zdenka Petermanec in po potrebi mag. Bernard Rajh.

Člani sekcije za visokošolske knjižnice pri ZBDS naj prisostvujejo povsod, kjer se obravnava problematika visokega šolstva. Odpre naj se problematika v zvezi z imenovanjem v znanstvene nazive na Univerzi. Sedanji način določanja točk za raziskovalce in dokumentaliste, ki delajo v knjižnici, ki upošteva število njihovih znanstvenih objav v domačih in tujih publikacijah, ni primeren. Visoko usposobljeni bibliotekarji opravljajo tudi znanstveno-raziskovalno delo, ki pa je glede na način delovanja knjižnic specifično.

Pošlje naj se dopis vsem visokošolskim knjižnicam, ki naj dajo sugestijo za bodoče delo sekcije.

Ad 2)

Ena od tem jesenskega posvetovanja (za okroglo mizo) naj bo obravnava COBISS-a in vloga ter vrednotenje dela bibliotekarja.

Druga tema naj bo knjižničarstvo in trženje, kjer se predlaga kot moderator Ivan Kanič.

O vabljenih gostih bo sekcija natančneje razpravljala jeseni.

Ad 3)

Predlaga se mag. Jože Urbanija kot koordinator delovne skupine za pripravo novega statuta ZBDS.

mag. Tomaž Bartol

## OBČNI ZBOR DB PRIMORSKE

Člani DB Primorske so se srečali na občnem zboru, ki je potekal organizacijsko brezhibno (zasluga članov iz Kosovelove knjižnice v Sežani), strokovno neoporečno (zasluga izvršnega odbora, ki mu predseduje Alenka

Šauperl-Zorko), v razpravi pa informativno, živahno in prijazno (zasluga vseh prisotnih), v prijetnem okolju kraške gostilne v Hruševici pri Štanjelu.

Prvič sem bila povabljena v tako družbo za sodelovanje pri točki dnevnega reda Aktualno s področja knjižničarstva. Odgovarjala sem na vprašanja prisotnih, ki pa niso zmeraj slišali tistega, kar so želeli, saj NUK z današnjo svetovalno službo ne dohaja potreb knjižničarjev. Te segajo predvsem na področje pomoči pri obdelavi gradiva, zato da bi se knjižničarji bolj posvečali uporabniku, hkrati pa bi enotno strokovno vodilo oz. kar obdelano gradivo, a obdelano takoj ob izidu, zagotavljalo večjo enotnost obdelave in s tem večjo dostopnost do gradiva (npr. nestrpnost pričakujejo geslovnik).

Željni so tudi izobraževanja, pri čemer se šolski knjižničarji čutijo prikrajšane, saj so njihove potrebe zaradi menjavanja kadra večje in aktualnost tem, ki se nekaterim knjižničarjem zde že "prežvečene", npr. določene oblike dela z uporabnikom, ni pravzaprav nikoli vprašljiva. V neenakopravnem položaju se šolski knjižničarji počutijo tudi zato, ker v NUK-u nimajo svojega svetovalca, in so zato vse oblike strokovno svetovalne pomoči bolj stvar naključij, "vročih" dogajanj, kar pa ne vodi k sistematičnemu reševanju njihovega pedagoškega statusa na šolah in k povečanju strokovnosti dela in večjega vpliva šolske knjižnice na izvajanje izobraževalnega procesa in njegovo večjo učinkovitost.

Člani primorskega bibliotekarskega društva so pripravljene sodelovati s svojim znanjem in sposobnostmi v različnih delovnih skupinah, pri projektih, ki jih bo vodil NUK, pripravljene so se vključevati v izobraževanje, organizirali pa ga bodo tudi sami in nanj začeli vabiti tudi nečlane. Prihodnje obdobje bo na področju izobraževanja posvečeno delu z uporabnikom, razpravi o etičnem kodeksu, ki naj bi po predhodnem testiranju v knjižnici zaživel med knjižničarji (morda že živi!), tudi



s pomočjo učnih delavnic.

Prav gotovo pa bo veliko udeležencev privabilo izobraževanje na temo *možnosti komuniciranja med knjižnicami*.

Rajko Slokar (SIK Nova Gorica), ki je imel na tem občnem zboru predavanje o upravljanju knjižne zaloge v knjižnicah, si bo prizadeval, da bo to teorijo oživil s sistematičnim spremljanjem prakse v lastni knjižnici, in analizo učinkovitosti predstavil knjižničarski javnosti.

Verjetno se noben občni zbor ne konča brez razprave o višini in načinu plačevanja članarine. Tudi tu so imeli šolski knjižničarji pritožbe, saj v večini primerov sami plačujejo članarino, s tem pa tudi revijo *Knjižnica* za ustanovo. Zato so predlagali specifikacijo računa, tako da bi šola plačala vsaj prispevek za revijo. Predlagali so tudi, naj se vsem šolam pošlje dopis, hkrati vodstvu šole in knjižničarju, v katerem bodo primerno prikazane ugodnosti članstva v društvu, tako da bi to potrebo po včlanjenju začutilo tudi vodstvo šole, ne le knjižničar.

Višina članarine pa bo večni ?! za določene posameznike. Če je to resnična ovira za članstvo v društvu, potem naj ustanova oz. knjižnica priskoči na pomoč. Kadar pa gre za občutek, da za vložena sredstva dobi premalo, potem se ta posameznik hudo moti. Npr. občni zbor DB Primorske je bil sam doživetje (izobraževalno, kulturno, rekreacijsko...), za katerega je bila višina članarine nizka kotizacija.

Naj omenim le nekaj "nestrokovnih doživetij": topel pozdrav kolega ob prihodu, pozornost, ki so jo člani izkazali kolegici ob odhodu v pokoj, požirek terana, ki ublaži "vročo" razpravo o obveznem izvodu in jo spelje na področje neuničljivosti knjige, v katero smo vsi prepričani, sprehod po Štanjelu s kolegi, ki ti kljub originalnemu vodenju domačina-poznavalca, odkrijejo nove poglede, in ne nazadnje - za hipec, kljub družbi, samotno (ego-

istično) srečanje s Spacalovim spominom v kamnu v galeriji. Kolegi, tudi zato je vredno biti član društva, vsaj jaz bom sedaj veliko bolj sproščeno reševala strokovno problematiko s kolegi.

Silva Novljan

\*\*\*\*\*

## IZOBRAŽEVANJE

\*\*\*\*\*

## RAČUNALNIŠKA UČILNICA TUDI URADNO ODPRTA

Že v prejšnjih *Knjižničarskih novicah* smo vam sporočili veselo novost - NUK je pridobila računalniško učilnico. Takoj, ko so terminali stali na mizah, smo začeli z različnimi tečaji za delavce NUK, stekel pa je tudi vnos podatkov o serijskih publikacijah za potrebe koordinacije. Ureditev učilnice nam je finančno omogočilo Ministrstvo za znanost in tehnologijo.

Uradna otvoritev učilnice je bila 15. junija, ko je minister za znanost in tehnologijo dr. Peter Tancig v kratkem nagovoru poudaril pomen te pridobitve, pomočnik direktorja NUK dr. Mirko Popovič pa se je v imenu le-te in stroke zahvalil ministrstvu za podporo.

Da je bila učilnica več kot potrebna in zaželeno, dokazuje tudi urnik dogajanj v njej, saj je praktično zasedena cele dneve. Že ob koncu junija smo izvedli tudi prvi tečaj vzajemne katalogizacije (enotedenski) za udeležence v sistemu COBISS, od septembra dalje pa bomo poleg tega tečaja izvajali še razne nadaljevalne tečaje za delo v sistemu vzajemne katalogizacije.

Rekli bi torej lahko, da delo teče s polno paro! Vidimo se v učilnici!

Melita Ambrožič

## ZAČETNI TEČAJ ZA DELO V SISTEMU COBISS - VZAJEMNE KATALOGIZACIJE

V mesecu septembru (7. -11. ) bomo v NUK ponovno organizirali začetni tečaj za delo v sistemu vzajemne katalogizacije. Ker je bilo za tečaj v času od 29. junija do 3. julija več prijav, kot nam omogoča delovnih mest naša računalniška učilnica (18), bomo dali prednost pri udeležbi že prijavljenim kandidatom, ostale knjižnice pa prosimo, da pisno takoj sporočijo svoje potrebe Enoti za razvoj knjižničarstva. Vse najjavljene potrebe (tako po začetnem kot nadaljevalnih tečajih) evidentiramo in so nam osnova za načrtovanje tečajev, ki jih bomo izvajali v drugi polovici leta. Glede na želje kandidatov bodo tečaji potekali ali v Ljubljani (NUK) ali v Mariboru (IZUM).

Za udeležbo na začetnem tečaju vzajemne katalogizacije veljajo naslednji pogoji:

- udeleženci morajo imeti opravljen strokovni izpit bibliotekarske stroke oz. obvladati katalogizacijo in ISBD, sicer ne bodo mogli slediti delu na tečaju;
- knjižnice, ki prijavljajo svoje delavce na ta tečaj, morajo biti udeleženci sistema COBISS (aktivno ali testno) oz. bodo to postale v najkrajšem času.

Udeleženci tečaja prejmejo pisno potrdilo o opravljenem začetnem tečaju, ki je pogoj za udeležbo na nadaljevalnih tečajih vzajemne katalogizacije.

Za vsak tečaj bodo kandidati pravočasno prejeli ustrezen formular, ki bo veljal kot dokončna potrditev udeležbe na tečaju.

Melita Ambrožič

## ZAČETNI KNJIŽNIČARSKI TEČAJ

Tisti, ki redno prebirate *Knjižničarske novice*, ste lahko v letošnji 5. številki zasledili prvo obvestilo o načrtovanem začetnem knjižničarskem tečaju (za delavce knjižnic, ki so "novi" v stroki). Nekateri ste se že oglašili in tudi navedli strokovne teme, ki vas najbolj "žulijo", a žal odziv zaenkrat ni bil pretirano velik. Razlog morda tiči v dejstvu, da naših "Novic" knjižničarji ne berejo redno ali pa jih knjižnice sploh nimajo naročenih. Zato bi prosili, da svoje kolege v stroki opozorite, da so *Knjižničarske novice* tisti prostor, ki prinaša tudi razna obvestila. Enota za razvoj knjižničarstva namreč ne more o vsem obveščati vsako knjižnico posebej, saj je v našem prostoru več kot 1.000 različnih knjižnic!

Za teme "začetnega knjižničarskega tečaja" smo prejeli naslednje predloge: nabava knjižničnega gradiva; inventarizacija in katalogizacija; izposoja in delo z uporabniki; knjižnični red; statistika v knjižnici in njena uporaba; odpis knjižničnega gradiva; poslovanje knjižnice (npr. finance, vodenje ipd.); uporabnost in koristnost računalnika in računalniških programov; postavitve gradiva; mreža in organizacija različnih vrst knjižnic; informacijska dejavnost v knjižnici; vsebinska obdelava gradiva itd.

Prejeli smo tudi koristen predlog od g. Rajka Slokarja, da bi bili takšni tečaji lahko v dveh delih, saj bi tečajniki pridobljeno teoretično znanje lahko "preizkusili" v praksi ter v dru-



gem delu tečaja skupaj preverili, če so ostale še kakšne "luknje" v znanju.

Zato knjižnice oz. knjižničarje ponovno vabim, da pisno sporočijo svoje zanimanje za takšen tečaj. Tečaj bomo organizirali le, če bo vsaj 20 kandidatov zanj. Predvidoma bi tečaj izvedli ob koncu oktobra oz. v novembru tega leta.

Melita Ambrožič

## SPET NAS JE VEČ!

Ko se pomlad prevesi v dopustniške čase, imam vedno droben privilegij - obvestim vas lahko o uspešno opravljenih strokovnih izpitih bibliotekarske stroke! V junijskem izpitnem roku je tudi uradno zakoračilo v naše bibliotekarske vrste 46 novih knjižničarskih delavcev. Več o tem boste lahko prebrali v naslednjih *Knjižničarskih novicah*, kar tukaj pa seveda, čestitke vsem, ki so izpite opravili.

Po 14. septembru bo strokovne izpite opravljala druga skupina kandidatov in, če bodo tako dobro pripravljene, kot "junjci", ni skrbi, da bi imeli težave. Vsem tistim, za katere bo poletje dolgo in zaradi pripravljanja na strokovni izpit tudi "vroče", želimo kljub temu prijetne počitnice.

Melita Ambrožič

## OBVESTILO

V knjižnici Otona Župančiča, enoti Delavska knjižnica na Prešernovi 30, Ljubljana, bomo jeseni nadaljevali s prirejanjem splošnoizobraževalnih tečajev. Septembra meseca bomo izvedli tečaj *HITREGA IN USPEŠNEGA BRANJA*, ki bo namenjen

najširšemu krogu. Glede na interes bomo tečaj večkrat ponovili. Vabimo tudi knjižničarje ljubljanskih knjižnic, da se udeležijo tečaja.

Vse informacije dobite v Delavski knjižnici ali na tel. 312-641.

Silvo Videtič

## PRIZNANJA KVALIFIKACIJ BIBLIOTEKARSKE STROKE

Komisija za priznavanje kvalifikacij bibliotekarske stroke je na svoji seji z dne 2. junija 1992 v skladu z 9. in 89. členom Samoupravnega sporazuma o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke podelila naslednjim knjižničnim delavcem ustrezne nazive:

1. Ireni SAPAČ, delavki Univerzitetne knjižnice Maribor, naziv *višji bibliotekar specialist*
2. Franji DULAR, delavki Narodnega muzeja, Ljubljana, naziv *višji bibliotekar specialist*
3. Marku KRANJCU, delavcu Filozofske fakultete - knjižnica oddelka za slovanske jezike in književnosti, Ljubljana, naziv *bibliotekarski svetovalec*
4. Bernardu RAJHU, delavcu Univerzitetne knjižnice Maribor, naziv *višji bibliotekar specialist*
5. Bojanu FERLEŽU, delavcu Univerzitetne knjižnice Maribor, naziv *knjižničarski referent*
6. Cvetki KROJS, delavki Univerzitetne knjižnice Maribor, naziv *višji knjižničarski referent*

7. Ani ŽUNEC, delavki Univerzitetne knjižnice Maribor, naziv *knjižničarski referent*
8. Ani FLORJANČIČ, delavki Knjižnice Ivana Tavčarja, Škofja Loka, naziv *višji knjižničarski referent*
9. Valentini ŠTUKL, delavki Knjižnice Ivana Tavčarja, Škofja Loka, naziv *višji knjižničarski referent*
10. Snežani TALER, delavki Knjižnice Ivana Tavčarja, Škofja Loka, naziv *višji knjižničarski referent*
11. Marjeti DEMŠAR, delavki knjižnice Slovenskega šolskega muzeja, Ljubljana, naziv *višji knjižničarski referent*
12. Mariji GRMEK, delavki Knjižnice Bena Zupančiča, Postojna, naziv *knjižničarski referent*
13. Meliti AMBROŽIČ, delavki NUK, Ljubljana, naziv *višji bibliotekar*
14. Zdenki PETERMANEC, delavki knjižnice Visoke ekonomsko poslovne fakultete, Maribor, naziv *višji bibliotekar*
15. Vidi GREGORIČ, delavki NUK, Ljubljana, naziv *višji knjižničarski referent*
16. Marji PRELOVŠEK, delavki NUK, Ljubljana, naziv *knjižničarski referent*
17. Mariji PENKO-PODBOJ, delavki knjižnice Fakultete za strojništvo, Ljubljana, naziv *knjižničarski referent*

Čestitamo!

Melita Ambrožič

## SEMINAR ZA SLOVENSKE KNJIŽNICARJE

Na povabilo NUK je od 15. do 19. junija bil z nami Maurice B. Line, vodilni svetovni strokovnjak za informacijske vede in knjižničarstvo. Line je vodil tridnevni seminar z delavnico za delavce NUK in CTK ter dvodnevni seminar z delavnico za udeležence iz drugih slovenskih knjižnic. Obeh seminarjev se je udeležilo preko 60 knjižničarskih delavcev. Poleg seminarja so potekali še številni strokovni razgovori, gost pa se je udeležil tudi otvoritve računalniške učilnice.

Upamo, da se je g. Line ob tem, ko nas je naučil mnogo novega, tudi sam dobro počutil pri nas in - da bo v "razvitem svetu" lahko rekel, da slovenski knjižničarji niti nismo tako daleč "od Evrope", kot bi se komu zdelo.

Melita Ambrožič

## PREDAVANJA O KONGRESNI KNJIŽNICI IN POVABILO K SODELOVANJU

Predavanj, ki jih je pripravil mag. Jože Kokole o ameriški Kongresni knjižnici, se je udeležilo preko 140 knjižničarskih delavcev iz vse Slovenije. Avtor pripravlja za jesen nadaljevanje predavanj, saj je dejavnost Kongresne knjižnice tako razvejana, da jo je nemogoče zaobseči v nekaj urah. Predavanja bodo tematska, razpored pa bomo objavili v naslednjih *Knjižničarskih novicah*. Prav tako načrtujemo izvedbo predavanj ge. Nade Čučnik-Majcen, ki je zaradi bolezni avtorice odpadlo.

Knjižnice prosimo, da v prihodnje ne prijavljajo svojih delavcev, ki se potem predavanj ne udeležijo. Še posebej pa prosimo, da se pri prijavih držijo rokov, ki so navedeni na prijavnicah, saj je sicer nemogoče organizacijsko



dobro izvesti kakršnokoli obliko izobraževanja.

Predlogi za teme predavanj so zelo dobrodošli! Tisti, ki lahko uporabljate elektronsko pošto, pošiljajte predloge (in kritike!) kar po tej "skrajšani" poti na naslov NUK::MELITA.

Lahko pričakujem poln koš pošte?

Melita Ambrožič

\*\*\*\*\*

## SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

\*\*\*\*\*

### POPIŠITE PRIREDITVE V KNJIŽNICAH

Vse, kar je dobro, naj se zapiše, razširi, zato da bo doseglo čimveč uporabnikov! Oceno uspešnosti dajo uporabniki in kadar so ti dosegli cilje, ki jih je imela prireditve, kadar so se nanjo odzvali z veseljem, interesom, pripravljenostjo za sodelovanje, številčnostjo... potem naj jo knjižničar popiše in pošlje svetovni službi za splošnoizobraževalne knjižnice v Enoto za razvoj knjižničarstva pri NUK. Ta bo skušala s pomočjo strokovnjakov oceniti prireditve, jih urediti ter razširiti med knjižničarje. S tem naj ne bi povečali le strokovnosti dela knjižnic, vplivali bi tudi na organizacijo prireditve v knjižnicah, kjer jih še ni (navadno predvsem zaradi pomanjkanja kadra), drugje bi dali le idejo in skrajšali čas priprave itd.

Naj velja, da s septembrom letošnjega leta organizatorji in izvajalci različnih prireditve v knjižnicah skrbneje načrtujejo in še skrbneje popišejo prireditve, ob koncu šolskega leta (junij 93) pa izberejo po lastni presoji najboljše in jih pošljejo v NUK.

Metodologije za popis ni, velja naj le, naj bo prireditve popisana tako, da bo knjižničar druge knjižnice dobil o nji jasno predstavbo, pa morda že tudi natančno navodilo za izvedbo, ne da bi mu bilo potrebno stopiti v stik z avtorjem. Popis naj bi spremljala tudi ocena oz. opozorila na določene "nevarnosti" in posebnosti, ki so se zgodile, ne da bi bile načrtovane, pa so bile spontano izrabljene itd.

Iz prispelih prireditve "prvega razpisa" bo delovna skupina oblikovala za prihodnje razpise navodila za popis.

*Splošnoizobraževalne knjižnice pa prosimo, da v septembru letošnjega leta pošljejo popis poteka in uspeha reševanja mednarodnega kviza KOLUMB IN DOBA ODKRITIJ (koliko vprašalnikov so razdelile, kje in na kakšen način so otroci reševali - individualno, skupinsko, kaj jim je bilo ponujeno v pomoč pri reševanju, kakšna je bila zaključna prireditve, število udeležencev reševanja, število pravih rešitev, nagrajenci, ocena sodelujočih kviza oz. prireditve itd. ). Ta poročila bodo sestavni del skupnega, ki ga bomo poslali mednarodnemu organizatorju, ustanovi STIFTUNG LESEN v Mainz.*

Silva Novljan

### POČITNICE V KNJIŽNICI

Splošnoizobraževalna knjižnica Grosuplje nam je poslala počitniški program:

Na mladinskem oddelku vas bomo presenečali sleherni dan počitnic. Oglejte si program, s katerim boste odganjali počitniški dolgčas.

PONEDELJKI so rezervirani za zanimive informacije in pogovore o knjigah, ki si služijo posebno pozornost.

OB TORKIH se bodo vrstile pestre delavnice in dejavnosti:

- 7. julij ob 17h: Oblikovanje iz gline
- 14. julij ob 17h: Kako rišemo modne skice - poletna garderoba
- 21. julij ob 17h: Rešujmo uganke, rebuse, križanke
- 28. julij ob 17h: Računalniške igrice
- 4. avgust ob 18h: Lutke
- 11. avgust ob 18h: Slikarska delavnica
- 18. avgust ob 18h: Lutke
- 25. avgust ob 17h: Modelarstvo

OB SREDAH nas bodo obiskovali taborniki in skavti. Z njimi boste lahko reševali kviz KOLUMB IN DOBA ODKRITIJ (reševali ga boste lahko tudi sicer vsak dan, toda - sami). Hkrati boste izvedeli še marsikaj o skavtskih in taborniških veščinah (ob 17h).

ČETRTRKI so namenjeni uram pravljic. Ob 17h se bomo poigrali z mavrico. Čakajo vas: rdeča pravljica, rumena, modra, vijoličasta, ... Ne zamudite !

OB PETKIH (dopoldan ob 10h in popoldan ob 17h) pa bomo imeli filmske ure. Lahko si boste ogledali priljubljene filme in risanke.

Ne pozabite! Začnemo 1. julija (s taborniki) in končamo 1. septembra. Na ta dan bomo izvedli tudi zaključno žrebanje odgovorov mednarodnega kviza Kolumb in doba odkritij. Izžrebali bomo tudi prvo nagrado - potovanje v tuje dežele.

Pa vesele počitnice!

SIK-i, vredno posnemanja!

\*\*\*\*\*  
 ŠOLSKE IN MLADINSKE KNJIŽNICE  
 \*\*\*\*\*

## ŠOLSKI KNJIŽNIČAR JE PEDAGOŠKI DELAVEC

Do nedavnega je bila pri šolskem knjižničarju dilema, ali je šolski knjižničar pedagoški delavec ali ni.

In to kljub temu, da s svojim osrednjim bibliopedagoškim delom vsak dan učence in učitelje seznanja, motivira, uvaja in usposablja, kako najbolj racionalno in hitro ob uporabi vseh mediatečnih pomagal priti do želene informacije. Oziroma tudi do gradiva, ki ga oba, učenec in učitelj uporabljata pri vsakdanjem vzgojno-izobraževalnem delu (pouku in dejavnosti ob njem) npr. pri naravoslovnih in kulturnih dnevih, za izdelavo seminarskih, raziskovalnih, maturitetnih, diplomskih nalog, kot tudi pri pripravi na zaključne in druge izpite.

Šolski knjižničar je torej bil na šolah in v obstoječi zakonodaji le strokovni delavec, čeprav je težišče njegovega dela prav na bibliopedagoškem delu z oddelki in skupinami.

Strokovni svet Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje pa je o tem vprašanju presodil drugače in je na svoji 21. seji soglašal s pobudo šolskih knjižničarjev, da se šolski knjižničar uvrsti med pedagoške delavce in se strinja s konceptijo dela šolskega knjižničarja.

Sedaj upamo, da ne bo več nesporazumov okoli tega in, da bo šolski knjižničar v vseh zakonskih predpisih, smernicah in tudi v finančnem smislu dobil mesto pedagoškega delavca.

Ema Stružnik,  
 Zavod RS za šolstvo in šport, Ljubljana



## SEMINAR ZA ŠOLSKE KNJIŽNIČARJE

V organizaciji Zavoda R Slovenije za šolstvo in šport oz. predmetne skupine za knjižnično dejavnost so v mesecu maju potekali trije seminarji za šolske knjižničarje.

Seminarji so bili organizirani na OŠ Polzela v šolski knjižnici pod vodstvom šolske knjižničarke Valerije Pukl. Naslov seminarja je bil *Projektno delo v šolski knjižnici*, in sicer je bil predstavljen projekt Travnik.

Projekt Travnik ni novost v njihovi šolski knjižnici, saj je potekal že peto leto, seveda bistveno dopolnjen in obogaten v primerjavi s preteklimi šolskimi leti. Šolski knjižničarki Valeriji Pukl je skozi delo šolske knjižnice uspelo povezati v celoto tudi druga področja izobraževanja in vzgoje, biologijo, telesno vzgojo, likovno vzgojo... Delo v šolski knjižnici je bilo le nadgradnja vzgojno-izobraževalnega dela v razredu. Osnova so bila torej osvojena znanja v razredu, temu je sledilo poglobljanje v šolski knjižnici, bodisi pri učnih urah v šolski knjižnici, ali pri urah interesnih dejavnosti. Slednje ni potekalo le med učenci petega razreda, kjer se projekt vključuje v učni načrt pri pouku spoznavanja narave, temveč tudi med učenci interesnih dejavnosti v višjih razredih, odvisno od zahtevnosti snovi.

Ob tako zasnovanem projektu je šolska knjižnica resnično postala center vsega dela, saj so učenci v knjižnici poiskali ustrezno knjižnično gradivo in v njem iskali odgovore na vprašanja. Projekta ne bi mogli izvesti brez bogate knjižne zaloge, ki jo knjižnica OŠ Polzela tudi ima.

V drugem delu seminarja, ob razgovoru o projektni metodi dela v šolski knjižnici, smo ugotovili, da pri taki obliki dela pridejo do izraza tudi, če ne celo bolj, učenci z nižjimi umskimi sposobnostmi, s čimer se jim tudi močno

dvigne samozavest. Vsi učenci so bili izrazito aktivni, saj se je v končni fazi pokazalo delo vsakega posameznika posebej. Opozorili pa smo na dejstvo, da tudi s projektnim delom ne smemo pretiravati na škodo posameznih predmetov, tudi število projektov ne sme biti preštevilčno, kajti potem tudi cilji in smotri izgubijo svojo vrednost.

Vsekakor lahko zaključim, da šolska knjižnica ravno skozi projektno obliko dela dobiva pomembno, celo resnično osrednje mesto v vzgojno-izobraževalnem programu. Ni pa projekt le nekaj knjig, ki jih posamezni učitelj prinese v razred, ne da bi se povezal tudi z drugimi področji izobraževanja. Na to pa bi morali biti tudi pri tej novosti vsekakor pozorni.

Šolski knjižničarji si takih seminarjev želimo še več, saj bomo le tako lahko dvignili raven pedagoškega dela v šolskih knjižnicah.

Francka Žumer

## PIONIRSKA KNJIŽNICA LJUBLJANA NA SREČANJU OTROŠKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

Srečanje otroških gledaliških skupin v okviru letošnjega 5. *Linhartovega srečanja* je potekalo 1. in 2. junija na Sladkem vrhu. Drugi dan srečanja je bil simpozij o otroškem gledališču in otroški literaturi, na katerega je Zveza kulturnih organizacij Slovenije povabila tudi Pionirsko knjižnico, ki naj bi sodelovala s predstavitvijo knjig za otroke in mladino ter bralnih interesov otrok in mladine.

“Dobrih dramskih besedil, primernih za uprizorjanje v otroških gledališčih, je sila malo. Zato lahko kot osnovo uporabimo tudi otroško oz. mladinsko literaturo, torej prozo,

ki jo adaptiramo v dramski tekst. Najboljše predstave nastanejo prav na ta način," meni Vili Ravnjak, selektor letošnjih srečanj otroških gledaliških skupin.

Tako smo predstavili otroško in mladinsko literaturo, predvsem tisto, ki je izšla v letu 1991, in še posebej opozorili na tiste tekste, ki bi morebiti bili primerni za ugledališčenje. Predstavili smo tudi knjige, ki jih mladi bralci radi berejo; pri tem smo uporabili sezname knjig, ki smo jih izdelali s pomočjo naše stalne razstave *Moje najljubše knjige*.

Opozorili smo na priredbe slovenskih literarnih del za gledališče (o tem smo imeli v Pionirski knjižnici razstavo z naslovom *Kako pluje bratovščina Sinjega galeba*) in na knjige in članke o dramski vzgoji, ki jih zbiramo v študijskem oddelku Pionirske knjižnice.

Tilka Jamnik

## NA SIMPOZIJU LUTKA V VZGOJI IN TERAPIJI

V sodelovanju z UNIMO'92 je Pedagoški institut iz Ljubljane organiziral simpozij z naslovom *Lutka v vzgoji in terapiji*, ki je bil v Cankarjevem domu od 16. do 18. junija. "To so bila zanimiva srečanja, pogovori in diskusije strokovnjakov, kar je bila vsekakor življenjska priložnost za zorenje žlahtnega lutkovnega pedagoga in nepogrešljiva izkušnja za novo strokovno specializacijo pri nas - lutkovnega specialnega pedagoga ali terapevta."

Pedagoški institut je povabil k sodelovanju tudi Pionirsko knjižnico, ki je sodelovala s poročilom o izkušnjah z "igralnih ur s knjigo". V referatu sem razmišljala, zakaj doživetje pravljice pripelje do igre z lutkami.

Obenem sem opozorila na knjige in članke o lutkarstvu in lutkovni vzgoji, ki jih zbiramo v študijskem oddelku Pionirske knjižnice, na lut-

kovne igre v knjižni izdaji in na tisto otroško literaturo, v kateri je glavni junak - lutka.

Tilka Jamnik

## NA POČITNICE S KNJIGAMI! Razstava knjig v Pionirski knjižnici

Med počitnicami so otroci, prosti šolskih obveznosti, bolj spontani, vedoželjni, odprti, imajo veliko možnosti za opazovanje, raziskovanje, eksperimentiranje, imajo tudi več možnosti za sproščeno življenje in doživljanje.

Zato otrokom med počitnicami (doma, na potovanju, na letovanju na morju, v gorah ali kje drugje) ponudimo knjige: ponudimo jim jih obilno, toda nikdar ne silimo!

Na hodniku Pionirske knjižnice smo pripravili razstavo, s katero želimo naše mlade obiskovalce opozoriti, da si lahko počitnice s knjigami zelo obogatijo. Iz njih lahko črpajo informacije, ideje in spodbude, kaj naj bi počeli, zakaj in kam naj bi potovali, s knjigami lahko razširijo in poglobijo svoje šolsko znanje (predvsem za tiste reči, ki jih zanimajo, pa med šolskim delom zanje nimajo dovolj časa!), različne svoje doživljanje lahko poglobljajo in razširjajo z branjem leposlovja, berejo lahko za razvedrilo in kratek čas (in jim pri tem sploh ni treba zdoma, kar je včasih in nekaterim tudi svojski užitek!).

Razstavili nismo samo knjig, ampak tudi nekaj drugega knjižničnega gradiva (revije, zemljevide, vodiče, videokasete ipd.). S tem gradivom vabimo otroke vse Slovenije k naravnim lepotam, zgodovinskim in kulturnim spomenikom, opozarjamo na pokrajinske posebnosti, rastlinstvo in živalstvo; z razstavljenim gradivom opozarjamo na galerije in muzeje, ljudsko umetnost, prireditve itd. itd. Opozarjamo jih tudi na nekatere priročnike za



življenje in igre v naravi, o različnih športih, vremenu, zvezdah itd.

Dotaknili smo se različnih pokrajin v Sloveniji. V Beli krajini smo se med drugim spomnili na rojstno hišo pesnika Otona Zupančiča, po katerem nosi naša knjižnica ime. Ob fotografiji brez, tako značilnih za Belo krajino, so pesnikovi verzi "Breza, breza tenkolaska, kdo lase ti razčesava..." (ali pa bi bila primernejša "Zakaj so breze bele" Toneta Pavčka?)

V Slovenski Istri smo opozorili med drugim na Sečovlske soline, ki so sedaj delno na ogled kot muzej, sicer pa nudijo svojsko doživetje rastlinstva in živalstva ob stiku morja in kopnega. Slovenski Istri najbolj diametralno oddaljena pokrajina je Prekmurje: na kaj naj opozorimo v tej pokrajini? Na rokave Mure in Bele tulpike Ferda Godine, na lončarje iz Filovec ali cerkev v Bogojini, ki jo je zgradil Jože Plečnik?

Seveda nismo pozabili na naše gore in na morje, saj nam je bilo vse doslej oboje najpogostejši cilj naših počitnikovanj. Morda pa boste letos prvič ponudili otroku knjižico iz zbirke Sprehodi v naravo s planinskimi kočami ali tisto z morskimi ribami!

Na primeru našega Krasa smo želeli pokazati, da imamo poučne knjige in priročnike, ki jih lahko ponudimo različno starim in zahtevnim bralcem: npr. kartonski zloženki iz zbirke Korak za najmlajše otroke, Kras iz zbirke Pelikan, ki je primerna za učence 4. -6. razreda osnovne šole, Kraški svet iz zbirke Sprehodi v naravo, ki jo lahko damo v žep, ko smo na izletu, ... vse do knjige s čudovitimi fotografijami in z naslovom Prgišče Krasa (iz zbirke Hodil po zemlji sem naši), opozorili smo tudi, da so naše Škocjanske jame edine na seznamu UNESCO kot svetovna dediščina, itd.

Malo bolj smo morda poudarili Ljubljano in njeno okolico, ker je naša knjižnica pač v Ljubljani: če bodo naši bralci ostali čez poletje v mestu, jim le-to nudi mnogo zanimivosti, za

katere imajo med šolskim letom morda pre-malo časa in energije (npr. ljubljanske orgle, Zoisovo zbirko mineralov), privoščili pa bi jim kakšen izlet v njeno bližjo okolico (npr. stari grad v Smedniku, "prečuden kraj" Vrhniko itd.). Ljubljana je sicer glavno mesto Slovenije, njeno geometrično središče pa je pri Vačah (seveda, to so tiste Vače, kjer so našli t. i. vaško situlo itd. itd.).

Takole nekako smo želeli opozoriti naše obiskovalce na številne možnosti počitnikovanja in številne možnosti, ki nam jih nudijo različne knjige in drugo knjižnično gradivo. Ves čas želimo tudi opozarjati na leposlovje, ki je povezano z določenimi kraji, znamenitostmi, pojavi itd. : po malem, seveda; in te leposlovne drobce bi nekdo drug izbral in razstavil drugače. Opozoriti pač želimo tudi na ta način doživljanja, nekakšna "Slovenska dežela v pripovedki in podobi", če si sposodim naslov od Dušice Kunaver oz. od njene knjige, ki je izšla v preteklem letu.

Pravite, da bi vi tovrstno razstavo postavili drugače in opozorili na druge koticke v Sloveniji? Storite to! Namen predstavitve naše razstave v *Knjižničarskih novicah* je prav ta: vzpodbuditi vas želi, da bi tudi vi vaše bralce opozorili na to, da si s knjigami lahko zelo obogatimo naše počitnice, pa naj jih preživljamo kjerkoli.

V juliju bomo kot *uganko meseca* našim mladim obiskovalcem zastavili nekaj vprašanj, s katerimi jih bomo poskušali vzpodbuditi, da bi pozorneje pogledali razstavljene knjige. V sredo, 24. junija pa smo našo razstavo predstavili v radijski oddaji "Za mlade knjižne molje".

Tilka Jamnik

\*\*\*\*\*

## BORZA DELA

\*\*\*\*\*

K sodelovanju vabimo mladega, zagnanega bibliotekarja ali bibliotekarko (lahko pripravnik) z aktivnim znanjem angleškega jezika za vsebinsko in bibliografsko obdelavo fonda naše knjižnice. Možna je kasnejša stalna zaposlitev. Oglasite se osebno ali po telefonu pri vodji knjižnice *Zdenki Petermanec, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor, knjižnica, Razlagova 14, 062/28-261.*

\*\*\*\*\*

## PREDSTAVLJAMO VAM

\*\*\*\*\*

## 21. DELOVNO SREČANJE *ABDOS*, Bratislava, 25. -28. maj 1992

### 1. Kaj je *ABDOS*?

*ABDOS* je delovna skupnost knjižnic in dokumentacijskih centrov, ki proučujejo dežele Vzhodne in Jugovzhodne Evrope. Združuje institucije, ki načrtno zbirajo in obdelujejo literaturo teh dežel in o teh deželah, odprta pa je vsem, ki se ukvarjajo s proučevanjem Vzhodne in Jugovzhodne Evrope. Delovna skupnost *ABDOS* vzpodbuja vse oblike izmenjave informacij in izkušenj na področju bibliotekarstva in dokumentalistike, predvsem pa pridobivanje primarnih virov informacij. Vsakoletna delovna srečanja so namenjena vzpostavljanju stikov in izmenjavi izkušenj med bibliotekarji, dokumentalisti in raziskovalci.

Združenje je nastalo leta 1971 kot neformalni krog predstojnikov knjižnic nekaterih zahodnonemških institucij, ki se ukvarjajo s proučevanjem Vzhodne in Jugovzhodne Evrope, kasneje pa se je krog razširil na številne institucije in posameznike po vsej Evropi. *ABDOS* deluje v dveh sekcijah, prva pripravlja Bibliografijo raziskav o Vzhodni Evropi (vodi jo dr. Franz Goerner), druga pa združuje knjižnice in posebne zbirke o nemški kulturi na Vzhodu (vodi dr. Horst v. Chmielewski). Delovna srečanja *ABDOS* so vsako leto v drugi državi in jih organizirajo posamezne članice, ob tem pa izide vsakič tudi zbornik referatov v seriji *Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz. Veröffentlichungen der Osteuropa-Abteilung.*

### 2. *ABDOS* 1992

Organizator letošnjega 21. srečanja, ki je bilo od 25. do 28. maja v Bratislavi, je bila Slovaška narodna knjižnica pri Matici Slovenski. Posvetovanja se je udeležilo okrog 120 bibliotekarjev, dokumentalistov in raziskovalcev različnih profilov iz skoraj vseh dežel Srednje, Vzhodne in Južne Evrope. Slovenci smo imeli dva predstavnika, ki sta nas zastopala z referatom o slovenskih emigrantskih tiskih (Rozina Švent, NUK) in s predstavitvijo sistema vzajemne katalogizacije COBISS (Ivan Kanič, NUK).

46 referatov je bilo razdeljenih v 11 tematskih skupin:

- Raziskovalni centri in knjižnice na Češkem in Slovaškem
- Slovaca in Bohemica v evropskih in ameriških bibliografijah
- Nemška literatura v Vzhodni in Jugovzhodni Evropi



- Narodne manjšine na Slovaškem - oskrba z literaturo v maternem jeziku
- Problemi nabave, odbelave in uporabe literature
- Varovanje in zaščita gradiva
- Aktualna dogajanja na področju založništva in knjigotrštva - literatura Vzhodne in Jugovzhodne Evrope
- Bibliografska obdelava specialnih zbirk
- Informacije o literaturi in posredovanju strokovnih informacij
- Ekonomski odnosi med Vzhodom in Zahodom
- Računalniška obdelava podatkov v slovaških knjižnicah

Slovaški organizatorji so se nadvse potrudili in pripravili srečanje, ki je v vseh pogledih uspelo. Svečana otvoritev je bila na lepo obnovljenem bratislavskem gradu, zaključek pa prav tako svečan v Narodni knjižnici in Matici Slovenski na severu dežele, v mestu Martin. Uradni del programa, ki je potekal v kongresnem centru hotela Bratislava, so spremljali tudi ogledi knjižnic, kulturne prireditve, družabna srečanja in seveda osebni stiki udeležencev, ki so po večini sami stari znanci.

Prihodnje leto bo delovno srečanje *ABDOS* na Nizozemskem.

Ivan Kanič

## EMIGRANTSKI TISKI NA SIMPOZIJU *ABDOS*

Na simpoziju v Bratislavi je kar nekaj predavateljev izpostavilo problem evidentiranja in zbiranja emigrantskega tiska, saj je bilo v večini vzhodnoevropskih držav prepovedano tako zbiranje, kot nadaljnje širjenje takega gradiva. Pri tem smo imeli Slovenci bistveno prednost - zvezna jugoslovanska zakonodaja je prepovedovala nabavljanje in hranjenje emigrantskega tiska, vendar ga je slovenski Republiški sekretariat za notranje zadeve toleriral oziroma dopuščal njegovo zbiranje in hranjenje (seveda pod posebnimi pogoji!) v Narodni in univerzitetni knjižnici. Še več - približno tretjina vse emigrantske periodike je prišla v NUK kot dar Republiškega sekretariata za notranje zadeve (predvsem je šlo za starejše gradivo, ki zanje ni imelo več operativnega pomena). V tem pogledu smo prav gotovo edinstveni med vsemi vzhodnoevropskimi državami!

Sama sem sodelovala z referatom *Tisk slovenske politične emigracije - kot sestavni del fonda NUK in njegova bibliografija*, v katerem sem izpostavila predvsem dvojce:

1. Namen izdajanja emigrantskega tiska (zrušiti vladajoči komunistični režim in razkriti poboje političnih nasprotnikov)
2. Način zbiranja emigrantskega tiska in njegovo vključevanje v fond knjižnice ter njegova bibliografija (pri tem je večkrat prišlo do velikih nesmislov - listki s podatki o emigrantskih tiskih so bili izločeni iz javnih katalogov NUK, istočasno pa so bili vključeni v redne tiskane zvezke *Slovenske bibliografije*).

Na simpoziju se je kar nekaj predavateljev zanimalo za naše izkušnje pri zbiranju emigrantskega tiska - dr. Rydlo iz Lausanne pa me je

povabil na simpozij, ki bo jeseni v Švici in bo obravnaval prav to problematiko.

Rozina Švent

## UNIČEVANJE KULTURNIH SPOMENIKOV NA HRVAŠKEM

Po statističnih podatkih hrvaškega Republiškega zavoda za zaščito kulturnih spomenikov je bilo do aprila 1992 napadenih 236 naselij posebnega zgodovinskega in kulturnega pomena. Od tega je bilo 28 porušenih, 33 požganih, 83 delno porušenih in 92 poškodovanih. V istem času je bilo uničenih ali poškodovanih 590 kulturnih spomenikov, pri čemer so bila najbolj prizadeta mesta Dubrovnik, Vukovar, Vinkovci, Zadar, Šibenik in Osijek. Od 354 obstreljenih cerkva in samostanov je bilo 94 popolnoma uničenih, ostali so bolj ali manj poškodovani. Uničenih ali poškodovanih je 23 splošnoizobraževalnih knjižnic, 3 znanstvene, 26 šolskih in 8 visokošolskih knjižnic, 37 muzejev in 9 arhivov. Žrtve bomb in ognja so postale tudi specialne knjižnice tovarn, bolnišnic, muzejev in samostanov. V nekaterih knjižnicah (npr. v Vinkovcih) so zgorele domoznanske zbirke z rokopisi znanih piscev (Josip Kozarac) in tako je nenadomestljivo izginil del "spomina naroda". Žal to niso dokončne številke - vsa škoda še ni ugotovljena, med tem prihaja vedno znova do novih uničenj ...

Po neobjavljenem referatu "*Wirtschaftliche Entwicklung in der Umbruchzeit - Folgen für den Informationsbereich im Ehemaligen Jugoslawien*" Dubravke Kunštek (Ekonomski institut Zagreb) na 21. delovnem srečanju AB-DOS, maja 1992 v Bratislavi, pripravil Ivan Kanič.

\*\*\*\*\*

## OBVESTILA

\*\*\*\*\*

**Priročnik za UNIMARC.** Narodna in univerzitetna knjižnica je pripravila ponatis priročnika UNIMARC. Izdaja je nespremenjena, ker se dokumentacija "COBISS" navezuje s citiranjem strani in opombami na prvo izdajo priročnika. Priročnik UNIMARC lahko naročite z izpolnjeno naročilnico (priložena *Knjižničarskim novicam*) na naslov: NUK, Turjaška 1, Ljubljana. Prednaročniška cena v višini 2.600 SIT velja še do 31. avgusta 1992!

**LISA na CD-ROMu.** Cenjene stranke INDOK centra/knjižnice za bibliotekarstvo obveščamo, da si lahko naročijo retrospektivne poizvedbe za članke iz najnovejšega ažuriranega diska LISA (Library & Information Science Abstracts), stanje marec 1992, ki smo ga prejeli pred kratkim (ali pa nas obiščite). Kot zanimivost omenimo še to, da optični disk prvič prinaša obdelane članke iz edine slovenske strokovne revije s področja bibliotekarstva *Knjižnice*. Obdelani so vsi članki letnika 34(1990), torej lahko zaključimo, da ažurna obdelava tudi v tako opevani "Evropi" ni vselej pravilo... — Dare Balažic



## V KROŽENJE

---

---

---

---

---

---

KNJIŽNIČARSKE NOVICE, 2(1992), št. 6-7. YU ISSN 0353-9237.

Izdala in razmnožila: NUK, Turjaška 1, Ljubljana.

Uredil: Dare Balažic. Naklada: 500 izvodov.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometnem davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.